

Egei, O Taha Hibru O Kediãmokou Nalama Nei

Tawale Ta

O taha kuguo kou nalama, Juda o kediãmokou nei. Juda obiyei kediã hũ tabe Hibru. O ilo kelege diãmokou hagĩ nẽdi kahã degeimoũ, kuguo kou kuhe nalama nei, Yesukoũ damaleyodei kẽ toũ fogouye domoũ. O kuguo kou nalaĩ kahã hũ keme di ta tewe mei. Tewe oyene tewe mei.

Kuguo Hibru koumahã tã sibige tanoũ tanoũ oloũ feibe kuhe:

Tã Hiye 1-2

Yesuhagẽ esol o kediãme gaba feleido dala.

Tã Hiye 3:1-4:13

Yesuhã hũ hiyedo kahagẽ Moseshã hũ hiye keme gaba feleido dala.

Tã Hiye 4:14-10:39

Yesu em̃e hebenitoũ be Godihã midih̃o ebele kahã mogoũ du daladi hiye o degei dala.

Tã Hiye 11-13

Di Godikoũ damaleyodemaba, neledo dege tafalaguame.

**Yesuhagẽ esol o kediãme gaba
feleido dala**

(Tã Hiye 1-2)

Godihā ē Dihi tobōu mōu hagua, dimokōu hehegiei

¹ Afudo, Godihā tā kē di kōu guai o ke-diamokōu yoma hehegiemōu hagueibe, yoū habage-degele-duguo-tobōu di-o tanōu tanōu ke-diamokōu tobōu mōu diā kuhe hehegieimōu haguasiei.

² Ifisi, uwage sawisiei kē hafei degeimōu, Godihā yoū ē Dihi tobōu mōu hagua, dimokōu hehegiei. Afu, ē Dihi hagueli mei kelegebe, Godihā neleyenōu, ē Dihihā agudiobōu sa sibige koūbōu de milōu gōumōu, Godihage eme sa hiye koūmahā bi olōu fei kē moūyadomōu makai.

³ Godibe hohōnōu. E Dihihage ē Ayehā hohō hiyedo kē dimokōu hohōguonōu dala. Eme ē Ayenōu tefei dala. E tābe nele hiyedo kahā degeimōu, bimai olōu fei kene neledō dege dalagua. Kegemōu, Dihi ē haguamōu, dibe Godihā dihile kokōu dōudo degemabadomōu, midihō kasagai di milōu gadi kahā hebe kē ē igile muguomōu, eme hebenikōu folo, Hiye O Godihā dobogoū delekōu duwo.

Godihā Dihihage esol o kediame gaba feleido dala

⁴ Hu, Aye Godihā ē Dihikōu ti keme hū hiyedo, esol o kediā hū gabai dala. Nebe kenōu tefei, Godihā Dihi eme gaba folodo dalamōu, esol o kediame ē hayedu dalagua.

⁵ Damalēdo, o taha kuguokōu nalaībe, Godihā
kōu gue tobou ke nalaī dala,
Name mayōu mā Dihi. Ifibe ame ne Aye degei.

Buk Song 2:7

Haba ta toboube,
Ame e Aye degeiba, ume mā Dihi degeleyodei. *2*
Samuel 7:14

Godihage esol o kediāmokōu be tā kege ta tobōu
li mei.

⁶ Haba tabe, Godihā e Dihi Wolo ke tobōu mōu sa
sibige kuokōu haguei kelegebe, Godihā kōu gue
tobou,

Mā esol o kediage yubu sugulo fiya duwoli,
emokōu diho бага tobōu mabeedei. *Lo*
32:43

⁷ Godihage esol o kediāmokōu be kōu gue to-
bolōu,

A degeiye, mā esol o kediame mā neleyenōu wi
baga suluguadi.*

Mā dabai degele idi o kediame douye wobolōu
sulugua sagai degedi.* *Buk Song 104:4*

⁸ Kenōu si Godihage e Dihikōu be kōu gue tobou,
Name Godi, nā o sasai wolōu daladibe, nōu
kegenōu daladi.

Nā ne o sasai wōu ma daladibe, midihō dōdo
kokōu nōu wōu ma daladi.

⁹ Nage tā dudiyo mei midihō keme dafadi.
Midihō dōdo milōu gadi kenōu si nā hoho
degedi.

* *1:7 1:7* Wibōu, duobōu, fibōu keme Grik taege tanōu fei
'pneuma'-yode tobōu di. * *1:7 1:7* Dabai 7:30

Kegei kaha degemou, ne Godi a ne hu hiye
folodo tiba, name hiyedo hohobolou
dalayadomou, a ne widiokou gusege huei
kuhe sou gu.*

Na hohobolou be nogo dia hohobolou ke sagai
mei, gaba folodo dalayodei. *Buk Song*
45:6-7

¹⁰ Godiha haba e Dihikou tobou,
Name Hiye O. Yomogou do, na sa sibige kou
milou gai kaha, sa sibige kou neledo dege
dala kuhe.

Agudio kene, nou ne dobogou uyenou milou gai.

¹¹ Sa sibigebou, agudiobou de makoma mei
degele.

Nanou si makolo mei, name nou kegenou
dalale.

Sa sibigebou agudiobou koume yukuei kou ye
kagi fegema mei degedi kenou tefele kagi
fegema mei degele.

¹² Obe yukuei kai dile tigama mamou, haba gehe
kadi sagai kenou tefele, na sa sibigebou
agudiobou de bohoun gama, gehe degele.

Nanou si bohoulou mei.

Na dalalebe sadebebou mei, name nou kegenou
dalaleyodei. *Buk Song 102:25-27*

¹³ Tabe, Godiha e Dihikou kou gue tobou,
Na ma dobogou delekou duwo keme kegenou
ibe deba, habage a ne ho o kedja

* **1:9 1:9** Juda o kedja dio dia wolou dalale hiye o ebele maka
degele idibe, gusege huei e widiletou sou gulo idi, e hu hebele
fogulo ile kaha degemou.

moŭmaba, ne abogoŭu hayedu kefegu-
loyodei. *Buk Song*

110:1

Godihage e esol o kediaŭmokou be ta kege ta tobou
li mei.

¹⁴ Esol o kediaŭme ta tou bou mei, diaŭme finou.
Diaŭme Godiha dabai degedi o. Godiha tobou mou
ya, Godi yoŭu mamou lamou degeli o sasai kedia
dogou gulo idi.

2

Godiha di mamou keme sibige hiyedo

¹ Godiha e Dihia hube hiyedo folodo kaha
degeimou, ta di dumou haguei ke defeido tolou
seseme, kegeligi di ke dohou gouye.

² Afudo, Godiha e esol o kedia tobou mou ya,
e kuolou ta ke Moseskou hehegieimou, Mosesha
o sasai kediaŭmokou ni defeido dulo sesemabeede
tobou.* O Godiha ta ke gobolou idi kediaŭme hebe
kasagai mala idi, Godiha ta ke dulo idiyo mei
kaha degeimou.

³ Kegei kaha degemou, Godiha di mamoube
dabai hiyedo degei ke di tobekou mugubabe, di
midiho kasagai kaha hebe keme kage gabama
ile? Gabale sagai meido.

Di mamoube dabai hiyedo degei, keme di
Hiye O yoŭu yoma kou gue tobou, a o sasai ni

* **2:2 2:2** Juda o kediage wa, Godiha ta keme esol o kedia
Moseskou hehegieiyade tawale iye, kenou si kegei meido. Na
kuguo Kisim Bek 19, 20 kokou dugu. Godi yoŭunou Moseskou
hehegie tobou.

mamolo  uyode tobou mou, o ilo kedia dulomou, dimokou be ta keme damaledo tayode tobolou i.

⁴ Godiha e Dihi tobou mou hagua, midihogehge milou goumou, o ilo kelege duguo tawale ibe, ta Godiha Dihi e tobou keme damaledade tawale i. Haba tabe, Godiha e Duo Bolofei tobou mou hagua, damaleyodele i o sasai kediamokou bi tanou tanou Godiha tagaiya ke solou do dege fimou i. Kege degei kaha degeimou, Godiha e Dihihagobou keme dia damaledade tawale i.

Yesube di Hiye O tanou fei, e di mamou

⁵ Di tewe, sa gehge Godiha habage milolou yodei keme ege esol o kediamokou be ta dia dalamabeede tobou li mei.

⁶ Godiha kuguo kodu o taha kou gue nalai dala, O eibe kageiye, na eimokou fima dala? Eibe mabou sa degeiye, kenou si nage ei bologuado dia dala kuhge.

⁷ Na eibe milou mou be, eibe esol o kedia hayedu huyadefei dala demamou, na ei hu hebele fogumou, ei hu hiyedo degei.

⁸ Na bi olou fei kefeguo, ei abogo u hayedu dogogu dalayodei.

Buk Song 8:4-6

Godiha bi olou fei ke o kedia dihi kaha e abogo u hayedu dogogube, bi ta fogou li mei. Ifisi dige bi olou fei keme o kaha dia dalamou duguyo mei.

⁹ Kenou si di dugulube, Yesu eme hu hiyedo dalamou dugulu. Eme esol o kedia hayedu huyadefei dala demamou, Godiha e hu hebele

fogumōu, ɛ hɯ hiyedo degei, yobe ɛ tolo i kaha degeimōu. Godihā habagugueimōu, Yesu ɛ tolo i kahanōu be, ɛ o sasai olōu fei di timōu ke kuhe moṽ.

¹⁰ Godihage bi olōu feido milōu gai. Eme bimai olōu fei kaha obōu . E tagalibe ɛ sisigo sudo hebenitōu fologaba, ɛ hohō kaha duledu dalamabadomōu. E di mamoloṽu hiye o tobōu mōu migile, do hiyedo duguo tolo i. Tolo ilemōu, di kuhe mamōu. Midiho Godihā milou keme midiho bolodo.

¹¹ Yesuhā degeiye, Godihā o sasai dibe ɛ biyodei kaha degeimōu, dibe Yesu ebōu de sosou tanōu fei degei. E dibe ɛ malā bobasi diayodelebe ta gue degediyo mei.

¹² Yesuhā Godikōu kōu gue tobou,
A ne hɯ ke mā malā diābōu, mā bobasi diābōu
kediamokōu tamā dege tobolōu. Diā ke-
fema duwoguaba, a diē feileba, ne hɯ
hebele foguba, diā dulo ileyodei. *Buk
Song 22:22*

¹³ Haba tobou,
Age nā degegaleyode tobou keme degeiba dugu-
laba baha duwoloyodei. *Aisaia
8:17*

Haba tabe,
Ame kuhe. Godi ne sisigo, noṽu amokōu nei
kediame abōu de dalaguayodei. *Aisaia
8:18*

Yesuhā di dogōu gulamōu sa sibige o bagai

14 O sasai, Godiha Yesukou makamai kediamе sa sibige o kaha degeimou, Yesu ene sa sibige o бага mala fele tolo i, todi kaha obou o Tama makoyadomou.

15 Yobe, o sasai di sa sibige kuokou daladibe, Tamaḥa degeiye, di tolo kokou gue degele idi. Dibe didio degei sagai kenou tefele dalaguadi. Kenou si Yesuha tolo ibe, di gue degedi kaha didio masai sagai ke tou fogou mabadomou tolo i.

16 Damaledo, Yesuha tolo ibe esol o kedia dogou gulamou mei. Abrahamha huti kedia dogou gulamou kuhe tolo i.

17 Kegemou, Yesu emе sa sibige o bagama, Godiha dabal degele dalali, mogou du daladi hiye o degei,* midihō kasagai o sasai kedia milolou idi kaha hebe ke igile muguyadomou. Solou do hiyedo degeba, dabal kege degelebe, dafale sagai mei.

18 Tamaḥa Yesu tefele dugumou, Yesu e hagi hiyedo dugu. Kegei kaha degemou, o sasai Tamaḥa tefele dugubabe, Yesuhage diame dogou gulonou.

Yesuha hu hiyedo kahage Mosesha hu hiye keme gaba feleido dala

* 2:17 2:17 *Mogou du daladi o keme* ('pris') Godiha moso kodu dabal degedi. Dabal degeimou be, Godibe tagetou dalamou, ha o sasai kedia hayedu dalamou, youtuḡe mogou du daladi.

(*Ta Hiye 3:1-4:13*)

3

Yesuḡa huḡbe hiyedo, Mosesḡa hu gabama folodo dala

¹ Ma mogo diama, nime Godiḡa o sasai. Godiḡage nime hebenitōu fologaleyodema makamai dalagua. Ni defeido Yesu tawama, eme ta-bolofei-mala-siadi-obōu, mogōu du daladi hiye obōu degeyadomōu, Godiḡa tobōu mōu kuhe haguei. Di emokōu damaleyodema, e hu ke tama dege tobolōu idi.

² Godiḡa Yesu makama tobōu mōu be, ege ta dafali mei, e dulo sesei. Nebe, afu Godiḡa Moses kōu tobōu mōu, ege ta ke dulomōu, Godiḡa mosodu bimai olōu fei ke* defeido dia delei kenōu tefei.

³ Obe moso togomamōu, o yoḡu e hu soloḡumōu e mosoyode tobōu di sagai kenōu tefei, Yesuḡa huḡbe hiyedo, Mosesḡa hu gabama folodo dala. Yobe, moso keme Yesu yoḡu e moso.

⁴ Moso olōu feibe obenōu togoga i. Kenōu si Godibe bi olōu fei milōu gai o.

⁵ Mosesbe Godiḡa dabai o degei dalali, mosodu dabai doudonōu degedi. Ege Godiḡa emokōu tobolōu ke dulomōu ta dafali mei. Godiḡa habage tobolōu dala kene e tama dege hehegie tobōu di.

* **3:2 3:2** *Godiḡa mosodu bimai* - ta kaha sibigebe Godiḡa o sasai.

⁶ Kēnōu si Kelesube Godihā Dihi, ege ē Ayehā mosobe dōudonōu dia daladi. Godihā emokōu tobōu mōu ne, ege dulomōu ta dafali mei. Di damaleyodema, midihō bolodo, Hiye Ohā dimokōu degele kē dia dalaguababe, dibe Godihā moso, yoŋu dia daladi kē sà degei.

O sasai Godihā tā tobekōu mugulo idi kediame misiholo duwodi sa kokōu be ta fologale mei

⁷ Kegemōu, Duo Bolofeiha kōu gue tobolōu, Ifi, nī Godihā tobolōu ta dulobabe,

⁸ nīōu nī fimaiya kē suluguadama.

Afudo, hebe mei mihinōu sa kokōu ge, Godihā nī kōu guai o kediāmokōu tefeledugumōu be, o kediage Mosesha tā ta dulo ili mei. Die fībe hiligido degemōu, dioŋu die fimaiya kēnōu suluguadi. Nīme diā degei sagai kegebe hobōu ta degedama.

⁹ Nī kōu guai o kediā suluguali sadebe olōu fei 40 kege mei degei kaha duo kilegebe, a diāmokōu midihō bolodo kē hehegieimōu duguomōu, diā amokōu hiyedo tefeleduguga haguasiei. Damaledo, amokōu be bōu baganōu degegāmōu haguasiei.

¹⁰ Kegei kaha, a gofoŋu degemōu tobou, o sasai kediā mā tā dulo sesele idiyo mei. Midihō a diāmokōu hehegiedi kēme diā tawale idiyo mei.

¹¹ A gofoŋu degemōu kōu gue makama tobou, damaledo, diame mā misiholo duwodi sa

kokou be fologale meido.
95:7-11

Buk Song

¹² Mogo diama, niou tawaibou. Ni kile o taha damaleyodili mei, fimai kasagai bou de dalali, Godi yofu kegenou daladi o ke tobekou muguye.

¹³ Ifibou, sawisie olo feibou ni niou sie yogokou dedei sagiba, dedei sagiba dema. Kegeligi, ni fi hiligido degeba, midihou kasagai ni milou gadi keme wa kou boloyade tawaleba, niou ni fimaiya kenou sulugueiye.

¹⁴ Di Kelesukou yoma damaleyodele i sagai kenou tefe neledo dege dalali, di tofigiei debabe, dibe Kelesuha e mogo dia dalagua.

¹⁵ Godiha kuguokou kou gue nalai dala keme di kou tewe,

Ifi, ni Godiha tobolou ta dulobabe, niou ni fimaiya ke suluguadama. Ni kou guai o kedia Mosesha ta dulo ili mei sagai kegebe hobou ta degedama.

Buk Song 95:7-8

¹⁶ O sasai Godiha ta kou dulo iye, ha die fimaiya kenou suluguadi kediam koyo dia? Keme Mosesha sosogou mou, sa Isipkou ge yai kedia.*

¹⁷ Sadebe olou fei 40 kege mei degei kaha duo kilegebe, Godihage koyo diamokou gofofu degele dalalou? Keme hebe mei mihinou sa kokou ge o sasai midihou kasagai milou ga dalaguali, tofigile i kediamokou gofofu degei.

* 3:16 3:16 Namba 14:1-35

¹⁸ Godihage nime ma misiholo duwodi sa kokou be fologale meiyodema makamai keme o koyo diamokou tobolou? Keme Godiha ta dudiyo mei o sasai kediamekokou tobou.

¹⁹ Kegemou, dige o sasai kediame Godiha misiholo duwodi sa kokou be fologali meidade tawali, diame damaleyodele ili mei kaha degemou.

4

Godi yo[u] e o sasai kediame misiholo duwodi sa kokou fologale

¹ Godiha o sasai e misiholo duwodi sa kokou fologaleyode toboube, e kou guai o kediamekokou nou tobou li mei, e dibou de fologaleyodema maka dege tobou. Kegei kaha degemou, di tawaibou, kegeligi ni tanou ta folo ho fogouye.

² Ta uwo bolofei, ifi di dulo idi koume di kou guai o kediame kou dulo idiye, kenou si diage ta uwo bolofei kokou ta damaleyodele ili mei, mou dulo idi.

³ Damaleyodele i o sasai dinou si misiholo duwoguadi sa kokou fologale. Yobe, Godihage damaleyodele ili mei kediamekokou kou gue tobou, A gofo[u] degemou kou gue makama tobou, damaledo, diame ma misiholo duwodi sa kokou be fologale meido. *Buk Song 95:11* Godiha kege tobouye, kenou si e bi olou fei dala kou milou gai kelegebe, e misiholo duwodi sa kene milou ma mai dala.

4 Godihā sawisieī dio kaha tā ke ē kuguokou be kou gue nalai dala,
 Godihā dabai olou fei ke degegamou haguabe
 demou, dio sawisieī kahage, ē misiholo
 duwei. *Stat 2:2*

5 Di kou husou kenou haba husouume,
 Diame mā misiholo duwodi sa kokou be fologale
 meido. *Buk Song 95:11*

6 Ta Godihā tobou ke dala kaha degeimou, di
 tewe, o ilo kele misiholo duwodi sa kokou
 fologale. Kenou si afuge o ilo kedia tā uwo
 bolofei ke kou dulo iye, ha damaleyodele ili mei
 kaha degemou, dia Godihā sa bolodo kokou be
 fologali mei.

7 Kegei kaha degemou, habagedo, Godihā saw-
 isiei ta o sasai ē misiholo duwodi sa kokou
 fologale makamai, ē sawisieī keme ifiyode tobou.
 E Devithā mogouya kou gue kou tobou sagai
 kegenou haba tobou,

Ifi, ni Godihā tobolou ta dulobabe, niou ni
 fimaiya ke suluguadama. *Buk Song 95:7-8*

8 Josuahā afuge o sasai kediāmokou misiholo
 duwodi sa keme nei debabe,* Godihage sawisieī
 habage degele tā kouume ta tobou li mei.

9 Kegemou, di tewe, misiholo duwodi sawisiale
 ta dala. Sawisieī keme Godihage ē o sasai kedia
 misiholo duwogualeyodema makai.

10 O koyohā Godihā misiholo duwodi sa kokou
 foloubabe, o keme dabai hiyedo degedi keme tou

* *4:8 4:8 Lo 31:7*

fogolou. Godiha e dabai degema misiholo duwei sagai kenou tefele misiholo duwolo.

¹¹ Kegemou, di misiholo duwodi sa kokou fologalaba neledo degeme. Kegeligi, di o ta, afu kou guai o, Godiha ta duli mei ke makolo i sagai kenou tefele makeiye.

¹² Godiha tabe yonu kegenou dalali, dabai hiyedo degedi. Ta kaha e gofonu kahage, aweki me bolou kai kaha me gofonu ke gabama feleido. Ta kaha o di duledu ti solou gou mou be, fibou duobou, haba dio fogogaibou, dio meseleibou de gegeleguei kokou ne folomou, di fimajibou di tagaibou olou fei ke file daladi.

¹³ Bi olou fei Godiha milou gai keme yonumakou be ta mogogou dala mei. Godiha dihi kokou be ta diou gu dala mei, e diho tageya kenou dalagua. Kegei kaha degemou, di fiye maibou, di degegaibou olou feibe Godi yonounou file.

Yesu eme hebenitou be Godiha midiho ebele kaha mogou du daladi hiye o degei dala

(Ta Hiye 4:14-10:39)

Yesube di mogou du daladi hiye o hiyedo

¹⁴ Damaledo, mogou du daladi hiye o hiyedo, eme hebenitou folo dala. O keme Godiha Dihi Yesu. Kegei kaha degemou, dige di damaleyodei, diyou omokou hehegiedi keme defeido tou me.

¹⁵ Dibe dedej̃ mei. Diyōū nōū be di midihō kasagaj̃ keme igile mugulo sagaj̃ mei. Kenōū si dige di mogōū du daladi hiye ohage dimokōū be solōū do degele meiyode tawadame. Tamahā di tefeledugudi sagaj̃, kenōū tefeleduguyē, ene kōū tefeleduguyē, kenōū si ege midihō kasagaj̃ ta milōū li mei.

¹⁶ Kegei kahā, di guē degedame. Godibe di wolōū daladi hiye o. Hagi ta dugubabe, di Godikōū ile hafej̃ degeiba, e di habagugueba solōū do degele.

5

Mogōū du daladi hiye o Yesu enōū si di sasale mamolo□u

¹ Sa sibigē kuokōū, mogōū du daladi hiye o tanōū tanōū maka degegamōū hagueibe, mogōū du daladi dabai degeleba, o sasaj̃ kedīā dogōū guyadomōū. Dabai keme Godihā dabai, Godikōū bi daga daga kē nelemōū, gali woma sile idi. Kegeligi, o sasaj̃ kedīā die midihō kasagaj̃ milōū ga idi kahā hebe kē malā iye domōū.

² Godihā dabai keme hiyedo folodoye, haba dabai o kahā e nelebe hiyefej̃ mei. Kegei kahā degemōū, ege tawale idiyo mei obōū, damaleyodei tōū fofōū gule i obōū olōū fej̃ kedīamokōū be amafejnōū tobōū di, yobe eme dedej̃ mei kahā degeimōū.

³ Kegemōu, Godikōu gali woma sile idi kaha yobe, o sasai kedia midiho kasagai milou ga idi kaha hebe kebou, mogou du daladi o yo[u] e midiho kasagai milou gadi kaha hebe kebou de igiseyadomou, Godikōu gali kuhe woma sile idi.

⁴ Mogou du daladi dabai degele idi hiye o kediamē, die hube hiyedo dala. Dabai ke degelebe dio[usie] dio[u] die tagaiya ke maka idiyo mei. Godihanou o Aron haguissamou maka degei sagai kenou tefele maka degedi, mogou du daladi dabai ke degemabadomou.

⁵ Nebe, Kelesu ene mogou du daladi hiye o degeleyodema, e yo[usie] yo[u] tagaiya ke makali mei. E yo[u] e hu yo[usie] hebele fogou li mei. Godihanou makamamou kou gue tobou, Name mayo[u] ma Dihi. Ifibe ame ne Aye degei.

Buk Song 2:7

⁶ Godiha ta tabe kou gue tobou, Name mogou du daladi o, o Melkisedekha* delei sagai kege, nane tofousogo no[u] kegenou tafalale.

Buk Song 110:4

⁷ Yesu e sa sibige kuokou dalali tawaibe, Godihage e bohoulou molo[udade] tawai. E tolo ile hafej degeimou, Godikou gosolomou, ta neledo dege toboube, e yo[u] tagaiya ke tobou li mei, Godiha tagaiya kenou tobou kaha degeimou, Godiha e diho baga tobolou ke du.*

* **5:6 5:6** Stat 14:17-20 * **5:7 5:7** Yesuha hebe hai Getsemanikou dalali, Godikou kege diho baga tobou. Matyu 26:36-46.

⁸ Yesube Godihā Dihīye, kēnōu si ē do dugu kokōu ge Godihā tā kēnōu dulomōu sesedi kēme tewe degei.

⁹ Ege ē Ayehā tā kē dulomōu, dōudo o dege-mamōu, eme o sasai di mamoloū kaha obōu degemōu, ē tā kē dulo sesedi o sasai dimokōu fī tofousogo tofolōu kē neleyodema dala.

¹⁰ Kegemōu, Godihā tobou, name mogōu du daladi hiye o, o Melkisedeknōu tefele dalayede tobou.

Dibe dihi diē бага dalaguadame

¹¹ Ei o Melkisedekhā degei tā kēme hiyedo kōu tobolōu sagaiye, kēnōu si ei nīmokōu hehegie tobolōu be hagi. Yobe, nī tā kaha sibigebe totodo ta tawale ile mei kaha degeimōu.

¹² Nīme afudo damaleyodema hagueiye, kēnōu si Godihā tā omokōu hehegile kēme nī ta tewe mei. Nīme o tae hehegile sagai dala kehe. Dihi dieye bunōu nādi sagai, nīne Godihā tā huyadefeinōu tawale ili. Dihi diē kediame nalēdo ta nādiyo mei kēnōu tefei, nīne Godihā tā sibigēdo kē ta tawaga iyo mei.

¹³ Bu nalā idi kediame dihi diēnōu fei. Midiho dōudo milōu di kē hehegie tobōu babe diā ta duloba tawale ile mei.

¹⁴ Nalēdo kēme fī haguei kedianōu nalā idi. O kegei kahage tawalamōu degemōu iligi, midiho kasagai bōu, midiho bolobōu kē filemōu tawaga-mamōu dalagua.

6

Di neḷedo dege dalali, Godihā dimokōu midihō bolōdo degele kē dia dalame

¹ Kegemōu, Kelesuhā tā, oe dimokōu yoma hehegiei keme di tawagoubabe, haba tage hehegedama. Di haba tagebe fī haguei o kedīa tawagai kē tawagalaba degeme. Afu kōu hehegiema fogou, kenōu haba hehegile keme mouti fofoguema fogou dalali, haba tage fofoguele kē sā degei. Mosō sibigē togouyo mei. Damalēdo, nige fī boholōu mōu, sibigē mei dabai degedi kē tōu fogōu mōu, Godikōu damaleyodedi keme nī kōu tewe degei. Tā keme hiyedo dege haba tage hehegie tobōu dama.

² Fafeleya degedi midihō kēbōu, dobogoū omokōu dogoguomōu dihō bagā tobōu di midihō kēbōu, tofigieiba haguagile kēbōu, uwage sawisieie kelege tā sale kēbōu olōu fei keme nī kōu tewe degei kahā degemōu, hiyedo dege haba tage hehegie tobōu dama.

³ Godihā boloyode tobōu babe, Kelesuhā tā kahā sibigē olōu fei kene di tewe degele ile.

⁴ O sasai ilo kelege Godihā hohō kē duguo, e midihō kē tawalemōu, hebenitōu duwo o kahā nei kē huyadefei malamōu, Duo Bolofeiye diā kōu touye, kenōu si diā Godikōu damaleyodei tōu fofōu gule i debabe, kegele i o kedīame dige boholōu mā haguamabeedeibabe, diā haguasile sagai mei.

⁵ Diame Godihā t̄abe kōū dulomōū boloyodele i. Godihā nele hiyedo, habage tamā degele kene diā dugulo i.

⁶ O sasai kegele i kedia die damaleyodei ke tōū fogōū ba, haba di diāmokōū, nī fī bohōū mabeede tobōū babe, diā dulo sagai mei. Yobe, diā Godihā Dihi tobekōū mugulu keme ɛme haba hebe fufuguomaikōū ikoke degeli sagai kege, o dihi kele ɛmokōū sidifi nele ili kaha.

⁷ Huei toumōū be, mihī kolo hihī degeimōū, segei hou segei bologuado fua foloumōū, hebe hai obōū kaha segei sibige moŋudi. Keme Godihā yoŋunōū nedi.

⁸ Haba, mihī kolo takōū ge aye tibōū kogoubōū denōū foloubabe, keme sibige mei. Kegeligi, Godihā makoloyodeiba, douye nama mei degeiye.

⁹ Mogo diama, ei nimokōū t̄a neledō kōū tobolōū ye, kenōū si ei tewe, nime kege makolo mei. Nime Godihā mamōŋuba, bologuado duwoguale.

¹⁰ Godibe midihō dōudo o. Nī ɛmokōū hohō degemōū, ɛ dabai degele idi keme ɛ ta totōū degele mei, nī ɛ o sasai kedia dogōū guemōū hagulugi, ifine kegenōū degele ili keme ɛ tewe.

¹¹ Eige nī damaleyodei keme neledō dege dalaguali, midihō bolodo, Godihā dimokōū degele ke dia dalagua keme damaledō tamā degeiba dugumabadomōū tagali.

¹² Godihā dabai degelebe dafadama. Neleḏo dege damaleyodele i kediā midihō kenōu sesema. O sasai kegele idi kediage Godihā habage neleyodema makai ke malā ile.

Dige Godihā degeleyodema makai kokōu damaleyodema neleḏo dege dalame

¹³ Afu, Godihā Abrahamkōu e degeleyodema makama tobou kelegebe, o tahā e hū gabali mei kaha, e yoū e hūya ke kōu gue tobou,

¹⁴ A midihō bolō namokōu hegiba, ne hūti o, habage haguā ile kediame suḏo degeleyodei. *Stat*
22:17

¹⁵ Kegemōu, Abraham e dafali mei, e dia dalali, Godihā degeleyodema makai ke damaleḏo tama degeimōu dugu.

¹⁶ Obe tā damaleḏo makama tobolōu idibe, o hūbōu o, dioū die hū gaba folo dala kediā hūya ke tobolōu idi. Kege degedi kaha yobe kōu guei, dige tā, o kaha tobolōu keme damaledodade kōu tawale ili kaha, o tahā ta tā ke tobekōu mugulo sagai mei.

¹⁷ Godihage Abrahamhā e hūti o di dogōu guloyodema, e yoū e hūya ke maka dege tobou. E tagaibe, e tā dulo ili o kediage e tā keme damaledade tawale ile ke tagai.

¹⁸ Kegemōu, tā bolōu dala. Godihā degeleyodema makama tobou kebōu, haba yoū e hūya ke maka degeibōu kaha, eme ogōu ga tobolōu sagai mei keme di kōu tewe. Kegei

kahā degemōu, o sasai fosige yamōu, Godikōu mogogōu dalagua dibe tā ke tawalemōu, e dimokōu midihō bolodo degele ke neleḏo dege dia dalagua.

¹⁹ Godihā dimokōu midihō bolodo degeleyo-dema makai keme mosole bagagidi ti neleḏo ke sa degei. Kegei kahā, di fi neleḏo dege dalame. Godihā kuolōu mosokōu fologalebe bolō. Yukuei hiyedo, adikōu diōu gou duladi keme duoya bafou kahā, di Godikōu ile a dala.

²⁰ Yesuhā ebukōu widio degemōu, Godihā mosokōu feleibe, e di dogōu gulamōu felei. Yobe, eme mogōu du daladi hiye o degei kahā, eme o Melkisedek e degei sagai kenōu tefeḏe tofousogo tofousogo tafalale.

7

O Melkisedek eme hūbe hiyedo dala

¹ O Melkisedek* eme sa Salem o sasai ke wolōu daladi hiye o, haba eme damaleḏo Godihā dabai degedi o, mogōu du daladi o ke. Kegemōu, sawisieḏi ta kelege, Abrahamhā hiye o ilo kelebōu de biyama mei degemōu, boholōu mā hagumōu, Melkisedekhā ali duo geleguomōu, Godihā namokōu midihō bolofei ke hegileyode tobou.

² Kege tobōu mōu, Abrahamhā bi yoḗu biyolugi moḡu ke kefema mamōu ile olōu fei 10 degeimōu be, kefei tanōu ta ke malāmōu, Melkisedekkōu

* 7:1 7:1 Stat 14:17-20

nej. Hū Melkisedek kaha ē sibigebe dōdo midihō kaha hiye o. Haba enōu be sa Salem o sasai kedia hiye o. Hū Salem kaha sibigebe mogo degedi hiye o.

³ E ayeboū, ē adioū boū ta deleli mei. E kōu guai one ta deleli mei. E adioū ha ē moū sawisieiboū, ē tolo i sawisieiboū debe di ta tewe mei. Melkisedek ɛme Godiha Dihi sa degemoū, tofousogo yoūu kegenōu mogōu du daladi dabal o degei.

⁴ O Melkisedekha ē hū hiyedo delei kē nī defeido fimama. Di kōu guai o Abrahamhane bi yoūu biyolugi moū kē kefema mamōu ile olōu fei 10 degeimōu be, kefei tanōu ta kē malāmōu, Melkisedekkōu nej.

⁵ Nī tewe, mogōu du daladi dabalibe o Livaiha* hūti o kedianōu degemoū hagumōu be, Mosesha kuolōu ta maiyege, sa Israel o sasai dia tanōu tanōu die bimai kē kefema mamōu ile olōu fei 10 degama, dia olōu feibe die bimai kefei tanōu ta malāba, mogōu du daladi o kediāmokōu nemoū imabeedei.* Israel o sasai kediaɛme Livaiha ē sosōu dia, die ayebe Abrahamye, kenōu si bimai ilo kelege Livaiha hūti o kediāmokōu nele idi.

⁶ Melkisedek ɛme Livaiha ē hūti meiyē, kenōu si Abrahamha ē bimai kē kefema mamōu ile olōu fei 10 degeimōu be, kefei tanōu ta kē malāmōu, Melkisedekkōu neimōu, ē Abrahamkōu kōu gue

* 7:5 7:5 Stat 24:34; Kisim Bek 1:2 * 7:5 7:5 Namba 18:21

tobou, Godihā namokou midihō bolofei ke hegileyodei. Bi ke nei obe Abraham, Godihā midihō bolodo ke hegileyodema kou maka degei delei obe enou.

⁷ Di tewe, di midihobe kou guei, midihō bolofei hegileyodili o keme hu hiyedo. Haba midihō bolofei hegileyodeimou dulu o keme ta ke tobolou o kaha hayedu dala.

⁸ O Livaiha huti o, Israel o sasai die bimai ilo kele mala idi kediame tofigile idi. Kenou si, Abrahamha bi ilo kele mou o Melkisedekbe, Godihā kuguokou be, eme youtu kegenou daleyode nalai dala.

⁹ Ifibe Israel o kediage Livaiha huti o kediamokou bimai ilo kele nele idi. Kenou si a tobolou be, afu, Abrahamha Melkisedekkou bimai ilo kele nei kelegebe, Livaihane dogou guo nei.

¹⁰ Yobe, Melkisedekha Abrahambou de gelegu kelegebe, Livai eme e adiou ha mou li mei, kenou si e kou guai o Abrahamha bimai neimou be, Livaihane Melkisedekkou dogou guo nei, dilie sosou tanou fei kaha degeimou.

Mogou du daladi hiye o ebele kahage mogou du daladi o ilo, afu deleigui kediame gabama folodo dala

¹¹ Kuolou ta Mosesha maiyege, Livaiha huti o kediame mogou du daladi dabai degele idi. Dabai ke degemou hagueibe, Israel o sasai kediage Godihā dihile kokou midihō bolofei ta

degele idiyo mei. Bolofeinou degele idi debabe, Godiha o ta tobou mou haguei mei. Kenou si midihō bolō ta degele ili mei kaha degemou, Godiha o ta tobou mou haguei, Godi yoŋu dalaba, di dalaba, ege mogou du dalayadomou. O keme Livaiha huti o Aron* sa degei mei. Eme o Melkisedek sa degei.

¹² O kahage Livaiha huti o kedia timou mou kaha degemou, kuolou ta kene igile muguomou gehe mai dala kuhe.

¹³ O di tobolou be eme huti ta o. E huti o kediamē o tae mogou du daladi dabai degedi ke ta degeli mei. Godikou wai sipsip woma sidi kene ta degeli mei.

¹⁴ Di tewe, di Hiye Obe Judaha huti o. Mose-shage Judaha huti o kediamē mogou du daladi dabai degele ke ta tobou li mei.

¹⁵ Mogou du daladi o ta, Melkisedek sagai degei ta keme, Godiha tobou mou haguei kaha degeimou, di ta a tobolou koŋume defeido tawame, e dabai degele kahage o Livaiha sosou dia degele idi keme gabama folodo degele.

¹⁶ Mosesha kuolou taēge, Livaiha huti o kediamē mogou du daladi dabai degemabeedei. Kenou si Yesu eme yoŋu kegenou dalale kaha degeimou, Godiha eme mogou du daladi o degeyadomou kuhe tobou mou haguei.

¹⁷ Yobe, Godiha kou gue tobou,

* **7:11 7:11** Aron eme Mosesha e eye. Kisim Bek 28:1; Kisim Bek 4:14

Naṃe mogōu du daladi o, o Melkisedekhaḥ delei
 sagai kege, nane tofousogo noṽu kegenōu
 tafalale. *Buk Song 110:4*

¹⁸ Kege kōu tobouye di tewe, Moseshaḥ kuolōu
 ta kahage di hiyefeḥ dogōu gudiyo mei kaha
 degemōu, Godihaḥ midihō ebele ke kuhe hegi.

¹⁹ Di Moseshaḥ kuolōu ta ke dulo seselamōu degele
 idiye, kenōu si di Godihaḥ dihiḥ kokōu be dōdo
 ta degele idiyo mei. Kegemōu, Godihaḥ midihō
 ebele ke kuhe hegi, dige Godikōu ya hafeḥ degeba,
 e dimokōu nele ke dia dalamabadomōu. Ebele
 midihō kahage afu midihō, Moseshaḥ hegi ke gaba
 feleido dala.

²⁰ Godihaḥ Yesube mogōu du daladi dabai
 degeyadomōu makaibe, e mōu makali mei, yoṽu
 e huya ke damaleḍo maka degei. O ilo kedia
 mogōu du daladi o maka degele idibe, o tae
 diame Godihaḥ huya ke kege ta maka degele idiyo
 mei.

²¹ Damaleḍo, Yesube mogōu du daladi o
 degeimōu, Godihaḥ yoṽu e huya ke damaleḍo
 makamamōu tobou,

Ame ne Hiye O.

Naṃe mogōu du daladi o, tofousogo noṽu
 kegenōu tafalale.

Hiye O Godihaḥ kege tobou kelegebe, e fimai bolou
 mamōu tobou li mei. *Buk Song 110:4*

²² Godihaḥ yoṽu e huya ke ta makamaḥ tobou kaha
 degemōu, di tewe, midihō ebele Yesuhaḥ hegi

keme bolodo, Mosesha kuolou ta ke gaba feleido dala.

²³ Afuge mogou du daladi o sudo maka degega, dabai degeligi tofigiemou haguei. Yobe, dia dabai keme ta tolou ba tofousogo kegenou dalale mei kaha degemou.

²⁴ Yesu enou si mogou du daladi dabai degeleba, tofousogo tofousogo tofolou. Yesuha timou be o geheye ta moloou mei.

²⁵ Kegei kaha degemou, o sasai Yesuha huya ke Godikou youbabe, e o kedia mamouba, diame tofousogo tofousogo tofolou ile. Yobe, ege yoou kegenou dalali, Godiha di dogou guyadomou diho бага tobolou daladi.

²⁶ Mogou du daladi hiye o kahage dibe sasale dogou gudi. Eme Godiha midihou dou do kenou sesega milou di o. Midihou kasagai ta milou diyo mei. E duledube sibigi ta dala mei, midihou kasagai milolou idi o sasai kedia sagai mei, eme gabama feleido dalamou, Godiha e hebenitou mala felei.

²⁷ Mogou du daladi hiye o kedia Godikou gali woma sile idibe, dia dioou die midihou kasagai kaha hebe kebou, haba o sasai kedia midihou kasagai kaha hebe kebou de igisalamou kuhe sile idi. Yesu enou si kege degeli mei. Eme tanou fei tolo i kehe. E haba ta tolo ile mei. O sasai kedia midihou kasagai kaha hebe ke igile mugulamou, e yoousie Godikou nei.

28 Mosesha kuolou taege o dedei mei o kedianou mogou du daladi hiye o degemabadomou kuhe makadi. Kuolou ta keme ebukou haguei. Habage, Godihage yonu e huya ke e Dihibe mogou du daladi dabai degeyadomou makai. Eme o doudo, yonu kegenou dalale o.

8

Yesube hebenikou mogou du daladi hiye o dala

1 Ta a tobou kaha sibigebe kou gue, Godi dalamou, di dalamou, mogou du daladi hiye o eme hebenitou folomou, o sasai di wolou daladi Hiye Oha duwodi bolodo kaha dobogonu delekou duwo.

2 Yesu e hebenitou dalali, Godiha moso damaledo kokou ge dabai degedibe, e mogou du daladi dabai ke degedi. Godiha moso keme obe tegeli mei, Godi yonunou tegei.

3 Sa sibige kuokou be, mogou du daladi hiye o kediage galibou, bi ilo kelebou de Godikou nemabadomou makai. Nebe kenou tefei, mogou du daladi dabai degedi o Yesu, ene Godikou bi nelenou.

4 Eme sa sibige kuokou dala debabe, eme mogou du daladi dabai degedi o mei. Yobe, mogou du daladi dabai degele idi o sa sibige kuokou dalagua kediage Mosesha tobou sagai kege Godikou bi daga daga ke nele idi kaha.

⁵ Diame Godihā mosō, sa sibige kuokōu dala kodu dabai degele idi. Mosō keme figisa sa degeinōu. Godihā mosō damaledobe hebenikōu dala. Kegei kahā degemōu, Mosesha Godihā falai mosō tagalamōu degeimōu be, e Moseskōu kōu gue tobou,

Nā defeido a bitoukōu ge hegimōu dugu sagai kenōu sesele togoyedei. *Kisim Bek 25:40*

⁶ Kenōu si, mogōu du daladi dabai, Godihā Yesukōu nei kahage mogōu du daladi dabai o ilo kedia degele idi ke gabai. Yobe, midihō ebele Yesuhā hegi kamahane afu midihō, Mosesha hegi ke gaba folodo dala. Haba, Godihā yoū e midihō ebele ke hegi kelegebe, e yoū e huya ke damaledo makama tobou.

Midihō ebele Yesuhā hegi kahage afu midihō ke gabai

⁷ Ni tawama, afu midihō, Mosesha hegi keme bolō debabe, Godihā midihō ebele keme ta hegili mei.

⁸ Kenōu si Godihā dugube, o sasai kedia me Mosesha kuolōu tā ke dulo sesele i ho fogōu mōu, e kōu gue tobou,

Hiye O a tobolōu kuhe,

Sawisie i ta, a Israel obōu, Juda obōu kedia mokōu midihō ebele ta hehegielamōu kōu makai dala.

⁹ Midihō ebele keme a die kōu guai o kedia mokōu hehegiei midihō ke sagai mei. Kelegebe, a o sasai kedia sosogōu, sa Isip tōu fogōu imōu be,

diage midihō a hegi keme ta sesele ili mei kaha degeimōu, Hiye O age diame tobekōu mugu.

¹⁰ Hiye O age, sawisie i ta, Israel o sasai kediamokōu midihō ebele ke hehegie tobōu ma walamale. A die fimaidu ma kuolōu ta dogogulo. A die duledu ma ta olōu feido nalagale. Kegema, ame die Godi dalaba, diame ma o sasai dalaguale.

¹¹ Kegeiba, o taha ta e mogokōu, na Hiye O tawayedele mei. E eyeha e malane ta hehegie mei. Yobe, o sasai olōu fei ame kōu tewe degele ile kaha. O hūbōu bōu, o hū meibōu olōu fei kediage ame kōu tewe degele ile.

¹² Midihō kasagai, dia milolōu idi keme a gebe meiyodele. Midihō doudo mei, dia degele idi keme a haba ta tawale mei. *Jeremaia 31:31-34*

¹³ Godiha midihō ebele ke hehegie tobōu ma walamai-be, e midihō ebeleyode tobou kaha degemōu, di tewe, midihō, Godiha di kōu guai o kediamokōu hehegiei keme afu midihō. Afu midihō keme kegenōu ta dalale mei. Mei degele hafei degeli.

9

Mogou du daladi dabai degele idi o, afu tofolou i kedia gali kafei dou lamou, Godikou nele idi

¹ Godiha afu midihō ke hegibe, e egei dudi kaha midihō kene hegi. Egei dudi moso, sa sibige kuokou dele.*

* **9:1 9:1** Kisim Bek 26:1-30

² Moso keme falai moso, Godiha kou togomabeedeimou togolo i. Moso kodu fologa dugube, fou gou moso ta kodube kamaibou, fafaibou, ou si, Godiha dihile kokou dala kebou de dalamou dugu. Fou gou moso keme Godiha Mosoyodele idi.*

³ Fou gou moso kaha tobekou be yukuei hiyedo kaha kisigu dalamou dugu. Godiha youtu e Kuolou Mosoyodele idi keme yukuei ke kisigu kaha ilo kokou dele.*

⁴ Fou gou moso kokou be hebe ho bolodo sidi dou moso kene dele. Dou tou di fafai silemai ke dugube, sele igi golye silemai dugu. Tabe, di kou guai o kedia bisai bokisi kene dele, afu midihq, Godiha hegi ke dia tawamabadomou. Bokisi kene sele igi golye silemai dugu. Bokisi kodu bisai keme bilika sele igi golye milou kodube ou mana* sai. Tabe, Aronha e bulukai, afudo tolou siadi kaha kou tile felei kene kodu sagi dele. Tabe, igi bolou, Godiha kuolou ta nalagai kene kodu sagi dele.*

⁵ Bokisi tage figikou be esol o sagai bolou, sele igi golye milou gai kedilie tefeleguei. Bokisi keme dilie tifiya kaha hayedu dele. Esol o kedilie kotou tefeleguei kaha sibigebe kou gue, Godiha bokisi kotou dalali, o sasai kedia

* **9:2 9:2** Kisim Bek 25:23-40, 26:1-30 * **9:3 9:3** Kisim Bek 26:31-33 * **9:4 9:4** Israel kou guai o kedia hebe mei sa mihinou sa keleya suluguali, ou mana fayasigeimou nala idi. Kisim Bek 16:4, 15 * **9:4 9:4** Kisim Bek 16:33, 25:10-16, 30:1-6

midihō kasagai milōu gadi kaha hebe ke igile mugudi.* Kenōu si kōu bōu gebe, bi tanōu tanōu kaha sibige keme a nīmokōu ta defeido hehegie tobolōu mei.

⁶ Bi olōu fei kegei ke doususuga mamōu ima mei degeimōu be, mogōu du daladi dabai o kedia fōu gou moso sasafei kodu fologamōu, Godihā dabai degele idi.

⁷ Fōu gou moso sasama kodube, mogōu du daladi hiye o kahanōu sadebe tanōu tanōu kelegebe tanōu feinōu folodi. Keme mōu folodiyo mei, gali kafei dōu la tolōu nōu folodi. Folomōu be, gali kafei ke Godikōu nedi, Godihage e midihō kasagai milōu gadi kaha hebe kebōu, o sasai kedia totōu dege midihō kasagai milōu ga idi kaha hebe kebōu de igiseyadomōu.

⁸ Kege degele idi kaha Duo Bolofeiha dimokōu hehegilibe, falai moso kenōu dala debabe, di Godihā Kuolōu Mosodu folo abe ta dala meido.

⁹ Damaledo, dia kege degele idi kaha ifi dimokōu hegilibe, gali woma sidibōu, bi ilo kebōu de Godikōu nele idiye, kenōu si midihō ke degele idi kahage, o midihō kegei kokōu damaleyodele idi kedia die midihō kasagai be ta igisele sagai mei.

¹⁰ Falai mosoduge dabai ke degele idi kahage o die tōu nōu dogōu gulo idi. Nale nadibōu, huei nadibōu, bilika bigidibōu, to todibōu olōu fei ke

* 9:5 9:5 Kisim Bek 25:17

degele idi kahage, Godihā dihīle kokōu be obe sibigi ta dalale meiyade tawalemōu degele idi. Kege degega imōu, Godihā o ta tobōu mōu migile, midihō ebele kē kuhe hegi.

Kelesuhā yo[usie sesegumōu, e kafei migibe, di dogōu gulamōu

¹¹ Kegemōu, Kelesu e hagua, mogōu du daladi hiye o degemamōu, midihō bolofei keme dimokōu hegi dala kuhe. E midihō kē hegiemōu, Godihā moso bolodo kokōu kuhe felei. Moso keme obe tegeli mei, sa sibige ko[umahā bi mei.

¹² Ege Godihā Kuolōu Moso kilebe wai memebōu, wai bulumakou wilibōu kahā kafei ta dōu la tolōu mōu feli mei. E tanōu fei yo[u e kafeiyenōu a so[ugōu mōu feleibe, di mamo[uba, tofousogo tofousogo tofōu mabadomōu.

¹³ Afudo, o sasai Godihā dihīle kokōu sibigibōu dalaguamōu be, mogōu du daladi dabai degele idi o kediage wai memebōu, wai bulumakou oyebōu kediā kafei kebōu, wai bulumakou osobōu wili kē douye nama mei degei kugulo kebōu de malamōu be, o sasai die tagetōu ffigile idi, Godihā die tōu be bolofeinōu dalaba duguyadomōu.

¹⁴ Kenōu si Kelesu e kege degeli mei. E kafei kahage gali kafei keme gaba folodo dala, eme midihō kasagai ta milōu diyo mei kahā degemōu. Duo Bolofei yo[u kegenōu dalale, e

neleya ke Kelesuha yo^usie Godikou seseguomou tolo i, Godiha di midih^o kasagai milolou idi kaha hebe ke igile muguyadomou. E kafeiyenou di fi bologuouba bol^o degema, di sibige mei dabai ke tou fogou ba, Godi yo^u kegenou daladi kaha, e dabai kenou degemabadomou.

Kelesu e kafei kahanou Godiha midih^o ebele ke maka degei dala kuhe

¹⁵ Godi ilokou dalamou, ha o sasai ilokou dalamou, Kelesu eme duo kele dala, Godibou dibou de mogo degemabadomou. Midih^o keme ebele. Kelesu eme duo kele dala kaha degemou, o sasai Godiha haguissama, e sa bolodo kokou fologaleyodema makai kediam^e fi tofousogo tofolou ke mala ile. Yobe, Yesu e tolo ibe, o sasaye Mosesha kuolou ta dulo sesele idiyo mei kaha hebe ke e igile mugulamou kuhe tolo i.

¹⁶⁻¹⁷ Sisigoyege die aye sosou dalamou be, die aye ha bimabe mala idiyo mei. Die aye tolo imou si, die aye ha bimai ke file mala idi. Yobe, die aye hage, a tolo ibabe, ni ma bimai ke olou fei file mo^umabeedema kou maka dege nalai kaha degemou. O tolo ili mei dalamou be, e makama nalai keme yo^u mou kege daladi.

¹⁸ Nebe kenou tefei, afu midih^o, Godiha Moseskou hegi kene, Godiha mou maka degeli mei. Gali kafeiyenou, Godiha afu midih^o kaha ta ke kuhe maka degei.

19 Mosesha kuolou ta olou fei ke o sasai olou fei kediamokou hehegiema mei degemou, wai bulumakou wilibou, wai meme oyebou womamou, kafei dou ma, hueibou de abugamamou, hebe hisop* susubou, wai sipsip towe wej degei kebou de malamou, kafeibou, hueibou abugai kodu muguo dilemou, Godiha kuguobou, o sasai tageyabou fifigimou, hih degele i.

20 E fifigiligi kou gue tobou, Kafei ko umahage Godiha midih n sesemabeedei ke maka degeliyodei. *Kisim Bek 24:8*

21 Haba kenou tefele, Mosesha hebe susu kafei dou kodu muguo dile fifigimou, falai moso kebou, bimai olou fei kodu dalagua kebou de hih degei.

22 Damaledo, Mosesha kuolou taenge bi olou fei keme Godiha dihile kokou kasagai degeimou be, kafeiyenou bologuoumou bol degedi. Kafei ta mu ho fogou babe, midih kasagai milou gadibe Godihage gebe meiyodele mei.

Kelesuha o sasai di midih kasagai milou gadi kaha hebe ke igile mugulamou, e yousie Godikou nelemou kuhe tolo i

23 Falai moso kaha bimai keme gali kafei kahanou Godiha dihile kokou bol degedi. Moso keme sa sibige kuokou tegei, moso damaledo hebenikou dala kaha, e figisanou. Hebeni bimai

* 9:19 9:19 Hisop keme hebe hu.

keme gali kafeiye bologuomou bolō degediyo mei. Kafei ta, gali kafei ke gabai kahanou si bologuadi.

²⁴ Damaledo, Kelesu e Godiha mosokou feleibe, moso obe tegei, mou figisanou kegei kokou feli mei. E Godiha moso damaledo, hebenitou duwo kokou felei. Folomou, Godibou de duwoli, di dogou gudi.

²⁵ Sa sibige kuokou gebe, sadebe tanou tanou, mogou du daladi hiye oyege gali kafei dou tolou, Godiha Kuolou Moso kodu folomou, Godikou nedi. Kafei keme yo[u] e kafei mei, gali kafeinou nedi. Kenou si Kelesu ege kegega degeli mei. E yo[usie] Godikou nelemou, tanou fei tolo ilemou, e hebenitou folo duwo.

²⁶ Yesuha mogou du daladi o kedia degegadi kege degedi debabe, Godiha sa sibige ko[u] milou kelege tofogou, do hiyedo kegenou duguo tomou hagulugi, ifine kuhe. Kenou si kege degeli mei. Ifibe uwage sawisie ke hafei dege dalamou, e migilemou tanou fei tolo i, di midihō kasagai milou gadi kaha hebe ke igile mugulamou.

²⁷ Kenou tefei, o sasai dine tanou fei tolo haguaba, habagebe Godiha di ta sale.

²⁸ Kegemou, Kelesu e tanou fei tolo ilemou, o sasai sudo kedia midihō kasagai milou gadi kaha hebe ke igile mugu. Habage e boholou ma hagualebe, o di midihō kasagai kaha hebe ke haba igile mugulaba haguale mei. O sasai e haguale ke dia dalagua kedia mou laba haguale.

10

Gali sile Godikōu nēdi midihō kahage midihō kasagai milōu gadi kahā hebe keme igile mugudiyo mei

¹ Mosesha kuolōu taege, mogōu du daladi hiye oyege sadebe tanōu tanōu, Godikōu gali sile nemabeedei. Midihō keme sibige ta dala mei, sibigedo kōu dalamōu kahā figisanōu. Midihō damaledo keme habage tamā degeiba duguloyodei. Kegei kahā degemōu, gali sidi midihō kahā wolōu haguasili o sasai kediame Godiha dihile kokōu be ta dōudo dalagua mei.

² Ke degedi kahā degeiye, dōudo degedi debabe, gali sidi midihōbe kōu mei degei. Yobe, gali tanōu fei siye die midihō kasagai milolōu idi kahā hebe keme igile mugu debabe, dioṽune diame bolō degeidade kōu tawale i.

³ Kenōu si gali sidi midihō kahage dibe Godiha dihile kokōu be ta bolō degele idiyo mei. Midihō kasagai kahā hebe kōu dala ke totōu degeiye domōu, mogōu du daladi o kedia Godikōu sadebe tanōu tanōu olōu fei gali kuhe woma sile nele idi.

⁴ Wai bulumakou oyebōu, wai memebōu kahā kafeiyege Godiha di midihō kasagai milōu gadi kahā hebe keme ta igile mugudiyo mei.

⁵ Kegei kahā degemōu, Kelesuha sa sibige kuokōu migilamōu Godikōu tobou, Nage gali woma sile, namokōu nele idi keme nage tagadiyo mei.

Kenōu si nage mā tōu milōu mamōu, amokōu nei dala.

⁶ Gali woma doulukōu simōu, olōu fei douye nāma mei degeimōu, nāmokōu kugulonōu nēdi keme nage dafadi.

Midiho kasagai kaha hebe ke igile mugulo dowo nāmokōu gali sile nēdi kene na hoho degediyo mei.

⁷ Kegemōu, a* tobou,
Ame haguei dala kuhe.

Nē kuguokōu obe a degele keme kōu gue nalai dala,

Mā Godi, ame na tagali sagai kenōu degelamōu haguei.

Buk Song 40:6-8

⁸ Kelesuha yomogōu kōu gue tobou, nāmokōu gali woma sile nēdi kebōu, wai sipsip wala doulukōu simōu, olōu fei douye nāma mei degeimōu, nāmokōu kugulonōu nēdi kebōu debe nage dafadi. Midiho kasagai kaha hebe ke igile mugulo dowo nāmokōu gali sile nēdi kene na hoho degediyo mei. Mosesha kuolōu ta kahanōu si gali daga daga ke simabeede tobolōu nalai dalaye, kenōu si nage kokōu hoho degediyo meiyodei.

⁹ Haba kōu gue tobou, ame haguei dala kuhe. Ame na tagali sagai kenōu degelamōu haguei. Kegemōu, e afu midiho ke igile muguomōu, midiho ebele ke mai dala kuhe.

* **10:7 10:7** Kelesuha tobolōu nōu dala.

¹⁰ Damaledo, Yesu Kelesuha Godiha tagaliya kenou sesemou iligi, yonusi Godikou nelemou, tanou fei tolo i kaha degemou, dibe Godiha yonu e o sasai doudo degei dalagua.

Kelesu e tolo i kahanou si, di midihō kasagai milou gadi kaha hebe ke sasale igile mugulo sagai

¹¹ Sawisiei tanou tanou, mogou du daladi o olou fei kedia egei mosodu fologa, gali woma sile Godikou nele idi. Mosesha kuolou taya ke dia dabai hiyedo degele idiye, kenou si midihō kasagai milou gadi kaha hebe keme ta igile mugudiyo mei.

¹² Kelesu e haguamou, tanou fei tolo i kahanou si, midihō kasagai di milou gadi kaha hebe ke olou fei igile muguomou mei degei. Kegemamou, eme ifibe Godiha dobogonu delekou duwo.

¹³ Eme Godiha dobogonu delekou duwoli, Godiha e ho o kedia kefema, e abogonu hayedu kefegulo ke dia dala.

¹⁴ Yobe, e tanou fei tolo i kaha degeiyege, o sasai Godiha dihle kokou doudo degemaba, diame yonu e bi degeba, ebou de tofousogo tofousogo tofolou ile.

¹⁵ Duo Bolofeihane dimokou kou gue hehegili,

¹⁶ Hiye Oha tobolou be, a habage o sasai kediamokou ma midihō ebele ke hehegie tobou ma walamababe, die duledu ma kuolou ta dogoguoba, haba ma ta olou

feido kene die fimaïdu nalaḡale. *Jeremaia 31:33*

17 E haba tabe kōu gue tobolōu,

Midiho kasagai, dia milolōu idi kebōu, ma kuolōu
ta dia gobōu gile idi kebōu olōu fei keme
age haba ta tawale mei. *Jeremaia 31:34*

18 Midiho kasagai milolōu idi olōu fei keme gebe
meiyodei kaha degemōu, Godikōu gali sima nele
idi midiho kene mei degei.

*Di defeido damaleyodema, Godikōu ile hafei
dege dalame*

19 Mogo diama, Yesuha kafei kaha degeiye, di
midiho kasagai ke igile mugu kaha degemōu, di
ileba, Godiha Kuolōu Moso kodu folobe akogu ta
dala mei. Di gue degedame.

20 Yesu tolo i kelegenōu be, yukuei hiyedo,
Godiha Kuolōu Moso adikōu diōu gou duladi
keme yoŋunōu duoya ke bafolōu mōu, Godikōu
ile a ebele ke dimokōu hegi. Yukuei keme Yesu
yoŋu e tōu ke sagai.

21 Mogōu du daladi hiye o hiyedo kahaḡe
Godiha moso koduge o sasai di dia daladi.

22 Kegei kaha degemōu, di Godikōu ile hafei
degeme. Fi bolou maḡi ke tōu fogōu ba,
Godikōu defeido damaleyodema, Yesuha kafei
kaha degeiye, di midiho kasagai milōu di kaha
hebe keme ta moloŋu meidade tawaleba, di
hemele fiya dalali, hueilikōu fafeleya tofōu
maba, Godikōu ile hafei degeme.

23 Di Godihā dimokōu bolodo degele ke dia dalaguadi, diyōu omokōu hehegiedi keme dige defeido tou me. Tobekōu mugudame, Godihā dimokōu makamai keme damaledo tama degeiba, di dugulo ile kaha degemou.

24 Di yogo tagaleba dogou gulo ke tawame. Di diyōu sie solou do degeiba solou do degeiba deme. Di diyōu sie yogo dogou guba dogou guba deme.

25 Damaleyodei o sasai ilo kediage kefeguo Godihā ta dulo be dafa idi. Kenou si kegebe ta degedame. Dige diyōu sie yogokou dedei sagiba sagiba deme. Yobe, Hiye Oha boholou ma hagualebe hafei degeli kaha degeimou.

Di Godihā Dihi tobekou mugudame

26 Kegemou, di Kelesuha ta damaledo ke kou dulo tawaleba, haba di diyōu tagaiya ke midihō kasagai kegenou milou gamou ibabe, Kelesuha o kegele ili ke dogou gulaba haba tage ta hagua tolo ile mei.

27 Di midihō kegei kenou degemou ibabe, hebenitou folo abe ta dala meido. Kegei degemou, di gue degeba, Godihā ta sale sawisieie kebou, dou gofojudo, Godihā e ho o kedia nala dalaleyodei kebou de tama degeiba dugulo.

28 Di tewe, o koyoha Mosesha kuolou ta ke gobou giba, o bolou sagai, kamadia sagai kege kedia ke degeli duguoba tama dege tobou babe,

ta sai fidi o kahage emokou ta solou do degele mei, wouba tolo ileyode tobolou.

²⁹ Kegei degemou, o Godiha Dihi tobekou mugu keme nige kage tawale iya? O keme hagi hiyedo dugulo. Yobe, Godihage e Dihiga kafeiye dimokou yonu ebou de mogo degedi midihog ebele ke hegi kebou, haba dibe e bi degelamou kou degeiye, kenou si o kahage Kelesuha kafeibe sibige meiyade tawai kaha degemou, eme hebe kasagaido moloou. Duo Bolofei, di habaguguedi o, e hune huyafei degedi kaha degemou, ni tawama, hebe kasagai e moloube gaba folodo.

³⁰ Yobe, di tewe, Godiha kou gue tobou,

A muwou diamokou milolou. Damaledo, midihog kasagai milou gadi kaha hebe nele keme ma dabai. *Lo 32:35*

Godiha haba tabe kou gue tobou,

Hiye Ohag e o sasai kediamе yonu fileba ta saleyodei. *Lo 32:36*

³¹ Godi tobekou muguomou dala o name nou tawaibou. Godi, yonu kegenou daladi, ege o kegele keme yonu tawale tolou dala, kegeligi kege degeiye deba, niou tawale gue degeba tawaibou dalama.

Di Yesukou damaleyodema neledo dege dalame

³² Hagi, niou afu dugulo i ke, ni haba tawama. Yobe, Godiha hohog bolofei ke ni yoma duguo hagueibe, hagi suudo dugumou hagueiye, kenou

si nî Godikôu damaleyodei ke ta tōu fogōu li mei, neleđo dege deleigui.

³³ Kelegebe, o ilo kelege nîme o sasai kedia dihile kokōu tefegiesama susuga tobolōu mōu makolo idi. Hagi kegei ke dugulo i o sasai ilo kediane nî mogo dege dogōu gulo idi.

³⁴ Nî mogo ilo kele didio degeimōu be, nî solōu do degele idi. O ilo kelege nî bimai hiyou mo□uma youmōu be, nî tabōu meiyodema, hohōnōu degele idi. Yobe, nige bi hebenikōu dala keme sa sibige kuokōu bimai ke gaba feleido dala, ta mei degele meidade tawalemōu.

³⁵ Kege degeli ke dugubabe, nî hobōu gue degedama. Godikōu damaleyodema neleđo dege dalaguaba, Godihā nîmokōu hebe bolodo ke nele.

³⁶ Dafadama. Nî neleđo dege amafei dalaguali, Godihā tagali sagai kenōu degeiba, yo□u neleyodema makai ke e nîmokōu nele.

³⁷ Yobe,

O hagualeyodele idi keme totodo haguale. Dalali, mosoba haguale mei.

³⁸ O tahā damaleyodemaba, Godihā dihile kokōu dōudo o degeibabe, eme yo□u kegenōu dalale.

Kenōu si, amokōu damaleyodema haba boholōu mā ibabe, age emokōu be ta hohō degele meido. *Habakuk 2:3-4*

³⁹ Dibe Godikōu damaleyodei ke tōu fogōu mōu habagekōu boholōu mā i o sasai mei. Dibe

Godikou damaleyodeimou, youtu mamou o sasai.
Di damaleyodei ke makoma mei degele mei.

Di Godikou damaleyodemaba, neledo dege tafalaguame

(Ta Hiye 11-13)

11

Godikou damaleyodedi kaha sibige

¹ Godikou damaleyodedi kaha sibige keme kou gue, Godiha neleyodema makai keme dige moloitude tawale idi. Di dihoeye ta duguyo meiyē, kenou si dige bi olou fei keme Godiha dimokou neledade tawale idi.

² Afu kou guai o kediage keme damaledade tawale idi kaha, Godiha hoho degemou boloyode tobou.

³ Di Godikou damaleyodei kaha degemou, di tawale idibe, Godiha taenou tobouye, agudiobou, sa sibige koubou de kuhe tama degeidade tawale idi. Kegei kaha degemou, di kou gue tawale idi, bi olou fei di dugulu kome Godihage bi di dugulo sagai meiyē milou gaidade tawale idi.*

O Abelou, Enokbou, Noabou kedi Godikou damaleyodele i

⁴ O Abel eme Godikou damaleyodei kaha degeimou, e gali wala sile Godikou neimou be, Godiha hoho degei. Kenou si Keinhā segei sile

* **11:3 11:3** Stat 1:1

neⁱ keme Godihā hohō degeli mei. Kegemōu, Abelhā damaleyodema, gali wala si kahanōu si Godihā emokōu hohō degemōu, name dōudo oyode tobou. Kege tobōu ma fogou dalali, Abel tolo i. Eme kōu tolo iye, kenōu si e damaleyodei kaha degeiyege, e degei tā uwo keme sa sa olōu feⁱ tefele dala kuhe.*

⁵ O Enok e Godikōu damaleyodei kaha degeimōu, Godihage eme tōu bōu gōu gueⁱ kege malā i. E ta teli mei. Kegemōu, oe hiyedo ka iye, kenōu si diage ta dugulo ili meido. Yobe, Enok mōu lⁱ mei kelege, Godihā emokōu hohō degemōu, name o bolōdoyode tobōu mamōu mōu kaha degemōu.*

⁶ Kenōu si, damaleyodele idiyo mei o kediāmokōu Godihage hohō degediyo mei. Yobe, o koyohā Godikōu ile hafeⁱ degelababe, ege Godibe damaledo daladade tawa. Haba, o sasai, Godi dugulamōu ka ili kediage die damaleyodei kaha dowo bolodo neleyodei kokōu damaleyodema.

⁷ O Noa e damaleyodei kaha degeimōu, Godihā emokōu tawale ta toboube, e diho^ye dugulu ke tobōu li mei, habage degeiba dugulo ke tobou. Noahā Godihā tā ke dulomōu, e sosōu diā tofigieiye domōu, mosole moso tegei. Sa sibige o sasai kediā Noahā Godikōu damaleyodei sagai kenōu tefele damaleyodele ili mei kaha degemōu, tofigile i. Noa enōu si Godikōu

* 11:4 11:4 Stat 4:3-10 * 11:5 11:5 Stat 5:21-24

damaleyodei kaha degeimou, Godiha emokou name o doudayode tobou. Keme midihō, Godiha damaleyodele i o sasai olou fei kediamokou degedi.*

O Abraham dilie e sasai Sara dilie Godikou damaleyodele i

⁸ Abraham e Godikou damaleyodei kaha degemou, Godiha emokou, name sa, a namokou neleyodema makai kokou iyede tobou mou be, e dulomou fogou i. Sa keme kou emokou neleyode tobouye, kenou si ege sa keme ta tewe mei. Eme Godikou damaleyodei kaha degemou, e youtu e sa ke tou fogou fogou i.*

⁹ E ile, sa, Godiha habage emokou neleyodema makai kokou folo deleie, kenou si e Godikou damaleyodema, sa kokou falai moso togoma deleibe, sa ta tie o бага delei. O Aisakbou Jekobou diliene* kele falai moso togogama deleigui. Godihage sa keme Abrahamou e sosou bou olou fei kediamokou neleyodema makai.

¹⁰ Kegemou, Abraham e mou deleli mei, e sa hiye ta dugulamou dia delei. Sa keme mei degele mei, neledo dege youtu kengenou dalale. Godiha youtunou fimama milou gaiye dala.

¹¹ Abrahamha sasai Sara ene Godikou damaleyodei. E sobou dedo degeimou, dihi

* **11:7 11:7** Stat 6:13-22 * **11:8 11:8** Stat 12:1-5 * **11:9 11:9**
O Aisakbe Abrahamha e dihi. Jekophe Aisakha dihi.

moloŋu sagai meiyē, kenōu si ē damaleyodei kaha degemōu, Godihā neleya ke ē dihi moŋu. Sarahā Godihā degeleyode tobou kokōu damaleyodei.*

¹² Kegemōu, Abraham ē odo dege, tolo ile hafei degeimōu, ē dihi degemamōu, ē sosōu be sudo degei. Damaledo, ē sosōu be di agudiletōu kuidihō sudo dugudi kenōu tefei. Nebe, tō ko we sa degei, obe hū soloŋu hobogolōu sagai mei.*

¹³ O sasai kedīame diā Godikōu damaleyodei keme kegenōu dalaguali, sa Godihā diāmokōu neleyodema tobou keme malā ili mei tofigile i. Sosou dalaguali, sa Godihā neleyodei keme ahudo dalamōu duguo hohō degele i. Diāge diāme o ilo kedīa sakōu dalagualebe, ta sidifi degele ili mei. Diāge eibe sa sibige kuokōu be hiyefei dalale meiyode tobolōu i.

¹⁴ O sasai kege tobolōu ili kedīame di tewe, diāme dioŋu die sado ke dugulamōu ka ili.

¹⁵ Sa diā tōu fogōu haguasiei kokōu fimā i debabe, diāme boholōu mā yai.

¹⁶ Kenōu si diāme dioŋu die sa kokōu ta boholōu mā yale sagai degele ili mei. Sa bolodo ta dala ke dugulo sagai degele i. Sa keme die sado hebeni. Sa hebenikōu fologale sagai degemōu dalaguali, Godikōu be name ei Godiyode tobolōu imōu be, Godihage diāme tobekōu muguli mei,

* 11:11 11:11 Stat 17:19 * 11:12 11:12 Stat 15:5

hohōnōu dege delei. Yobe, ege sa hiye bolōdo keme die biyodema milou dala kaha degemōu.

¹⁷ Abraham e Godikōu damaleyodei kaha degemōu, Godihā e tefele dugumōu be, ege dōudo dege yoūu e dihi Aisak ke gali бага wala sileba, Godikōu nelāmōu degei. Yoūu e dihi, Godihā emokōu neleyodema nei keme gali бага wala silamōu degei.*

¹⁸ Afu, dihi keme Godihage kōu gue tobou, Ne dihi Aisakhā dalali, ise habage ne hūti obe hiyedo dege kuhe biyomōu ileyodei. *Stat 21:12*

O dihi keme Abraham yoūu gali бага wala silamōu degei.

¹⁹ Abrahamhā tawaibe, dihi ke wouba tolo ibabe, Godihā haba haguagiba, gehe degeledade tawai. Damaledo, dihi keme woumōu tolo ili meiye, kenōu si e wouba tolo ile hafei degeimōu, Godihā Abraham yoūumakōu bohōlou nei.

O Aisakbōu, Jekopbōu, Josepbōu kedia Godikōu damaleyodele i

²⁰ Aisak e Godikōu damaleyodei kaha degemōu, e dihi bolou Jekop dilie Iso diliemokōu, Godihā nelemokōu midihō bolofei ke hehegileyode tobou. Diliemokōu habage tamā degele kenōu kege tobou.*

²¹ Jekop ene Godikōu damaleyodei kaha degemōu, e tolo ile hafei degeimōu, e Josepha

* **11:17 11:17** Stat 22:1-14 * **11:20 11:20** Stat 27:27-29

dihi bolou kediliemokou tobou, Godihage nelemokou midihō bolofei kenou hehegileyodei. Tobolou gi, yonou e bulukai tefegie kokou gofuguomou tafalali, Godikou diho baga tobou.*

²² Josep ene Godikou damaleyodei kaha degemou, e tolo ile hafei degeimou, e yonou e huti o kediāmokou kou gue tobou, Israel o sosou habagedo hagua ile o sasai kediame sa Isip tou fogou yale. Yalababe, ma diobou de kefema imabeede tobou.*

O Moses e Godikou damaleyodei

²³ Mosesha e ayebou e adiou bou dilie Godikou damaleyodema dalaguali, sasai kaha dihi Moses mala felemou dugube, dihi keme bolofeido degeimou, dilie dihi ke mogogou dalaguali, ogo olou fei kamadia kege mei degei. Ta, Isip hiye o kaha Israel kediāmokou o dihi mala feleibabe wouba tofigile ileyodei kokou ta gue degeli mei.*

²⁴ Kegemou, dihi Moses e hiye degemou, Godikou damaleyodema, eme Isip kedia hiye o kaha sasai dihi kaha e dihiyodele idibe e dafayode tobou.

²⁵ Eme Godiha o sasai bou de hagi duguloyodemamou, Isip tie kediabou de tou degefe hohobou di midihō kasagai keme e dafai.

²⁶ Eme Godiha makai o Kelesuha huya ke o dihle kokou sidifi degeli kaha hebe bolodo

* **11:21 11:21** Stat 48:1-20 * **11:22 11:22** Stat 50:24-25 * **11:23 11:23** Kisim Bek 1:22, 2:2

ke moloūdade tawai. Bi bolofeido, Godiha neleyodei kahage sa Isip kedia bimai bolodo olou fei keme gabama feleidodade tawai.

²⁷ Moses e Godikou damaleyodei kaha degemou, ege sa Isip hiye o kaha gofoū degeli kokou ta gue degeli mei, e sa Isip tou fogou i. O sasai dige Godibe dugulo sagai meie, ha enou si Godibe kou dugu kaha degemou, e ta dafali mei, neledo dege delei.

²⁸ E Godikou damaleyodei kaha degemou, Gabama I Sawisiei* kahage, e Israel o kediamokou tobou, ni gali woma, kafei ke niou ni moso adikou humaba, huinou sima namabeede tobou. Kegeiba, dihi womou siale esol o kahage Israel o kediamokou hagi ta nele mei. *

Israel o sasai sudo kedia Godikou neledo dege damaleyodele i

²⁹ Israel o sasai kedia Godikou damaleyodele i kaha degemou, dia dawala Wei Degei* duoya ke ilobou dama yaibe, to kamou ile dalamou, mihi fafagai degeiya ke dasigei. Isip o kedia sesele youmou, to kaha boholou ma hagua gelegumou dia olou fei toye togolou i.*

³⁰ Israel o sasai kedia Godikou damaleyodei kaha degeimou, dia sa Jeriko kekai ke siga

* **11:28 11:28** Na Matyu 26:2 kokou tawale ta nalai ke dugu.

* **11:28 11:28** Kisim Bek 12:21-30 * **11:29 11:29** Hu tabe dawala Fefe Su. * **11:29 11:29** Kisim Bek 14:21-31

tafalaguali, sawisieⁱ olou fei dioyosi kege mei degeimou be, kekai ke igilema fiyei.*

³¹ O hiyou siadi sasai Rahap e Godikou damaleyodemamou, Israel o bolou ta ga fologala degeimou, e diliemokou sa kile fologale a amafei hegi. Habage, Israel o olou fei kedia fologa, sa ke tie kedia me Godiha ta ke ta dulo idiyo mei kaha degeimou, woma mei degele i. O bolou diliemokou a hegi sasai kenou si weli mei.*

³² Ifibe a haba kei ta tobolou? Aso diho mei degeli kaha degeimou, age o Gideonbou, Barakbou, Samsonbou, Jeptabou, Devitbou, Samuelbou, habage-degele-duguo-tobolou-idi-o kediabou, dia degele idi kaha tabe a ta susulo tobolou mei.

³³ O kedia Godikou damaleyodele i kaha degemou, dia sa sa ami o sudo kediabou de biyamamou, dia degeiyenou olou fei woma mei degedi. Diame Godiha ta dulo sesega yolugi, Godiha neleyodema makai ke mala i. Fuse sosouwedo laionye* dia walamou degeimou ne, dia Godiha dedeiyenou akogogule i.

³⁴ Dou hiyedo wobou mou ne dia somoloou i. Ho o kedia awekiye walamou degeimou ne, dia kama fosigeimou, awekiye dia ta woli mei. Diame nele meye, kenou si nele hiyedo

* **11:30 11:30** Josua 6:12-21 * **11:31 11:31** Josua 2:1-21

* **11:33 11:33** Fuse sosouwedo laion yodele idi keme o wodi fuse, sa dodou su degeiya ke suluguadi. Na Daniel 6:16-24 kokou ne dugu.

degemōu, biyadi o neledō degele i. Biyadi o neledō degema, sa sa ami hiye o kediābōu de biyolugi, diā degeiye ho o kediā kama fosigei.

³⁵ O kediā Godikōu damaleyodele i kaha degemōu, diā ilo kelebe kōu tofigile iye, kenōu si haba haguā gehe degemōu, die sosōu diāmokōu boholōu mā yai. Haba ilo kelebe ho o kediā tolōu mā wala iligibe, nī Godi tobekōu mugubasi, ei nī tōu fogōu ba fogōu yaleyode tobolōu imōu, diā ke dulomōu dafa i. Yobe, diame tofigieba, habage haba haguā gehe degeba, sa bolōdo kokōu tofousogo tofousogo tofolōu iledade tawalemōu.

³⁶ Damaleyodele i o ilo kediāmokōu be ho o kediage susuga tobolōu mōu yilō ima, tigi dofōu ye wala i. Haba ilo kelebe, ho o kediage dobogoūbōu abogoūbōu de tigi neledoye tigigimamōu, didiō degele i.

³⁷ Damaleyodele i o ilo kelebe, ho o kediā igiye wala i. Ilo kelebe, dobogoū soye* duoya ke diafigile imamōu, isimobōu isimobōu de dodogogule i. Ilo kelebe, awekiye woumōu tofigile i. Diā yukuei mei degemōu, wai sipsip kolobōu, wai meme kolobōu denōu kama suluguadi. Bi mei obiyei kediame ho o kediage hiyedo makolo idi.

³⁸ Kegemōu, Godikōu damaleyodele i o sasai kediame fosigemōu, hebe mei mihinōu saya kebōu, bitōu saya kebōu, salahaiya kebōu,

* 11:37 11:37 *Dobogoū so keme hebe diafōu di so ke tobolōu.*

ulouya kēbōu denōu titiamōu suluguei. Godihā dihīle kokōu be, sa sibige koūmahā o sasai kediā die midihō kasagai kahage damaleyodele i o sasai kediā die midihō bolodo kēbōu debe ta tefeli meido.

³⁹ O sasai kedīame Godikōu damaleyodele i kahā degeimōu, Godihage diāmokōu hohō hiyedo degei. Kenōu si diā sa sibige kuokōu deleigui kelegebe, bi, Godihā diāmokōu habage neleyodema makai keme ta malā ili mei.

⁴⁰ Yobe, bi bolodo Godihā nelāmōu makamai dala keme dibōu, yufido damaleyodele i o sasai kediabōu de habage kōu malā ile dala. Kegemaba, diabōu dibōu debe Godihā dihīle kokōu geleguoba dōudo dege tafalagualeyodei.

12

Di Yesukōu maseleba damaleyodeme

¹ O sasai afudo damaleyodema tefelegui ke-diage di silēmā dalaguali, Godikōu damaleyodele idi kahā midihō ke dimokōu hehegie dalagua kuhe. Kegemōu, dige midihō kasagai diyōu degeli sagai kēbōu, di egei dulo akogudi olōu fei kēbōu de tōu fogōu ba, di neledo degeba, Godikōu damaleyodema, midihō e kōu hegi sagai kenōu tefele sesele ime.

² Di Yesukōu nōu bahaba defeido sesele ime. Yesu eme damaleyodei kahā obōu. Di emokōu damaleyodili kahanōu si habage e degeiye di damaleyodei ke neledo degele. Godihage Yesu

eme hebe fufuguomaikou ikoke degeiba tolo ileyodeimou be, ege ta dafali mei, neleḡo dege dalali, habage eme hohḡ hiyedo degeba kegenou tafalaledade tawai. E o sasai dihiḡle kokou tolo ibe, sidifi ta degeli mei. Tolo ilemou, geḡe degema haguama folomou, ifibe, Godiha duwodi bolḡo kaha dobogou delekou duwo.

Godiha di egele wodi kaha yobe di bolḡ degemabadamou degedi

³ Yesuhage, midihḡ kasagai milou ga idi o kedia emokou betei degele imou be, e kokou ta dafali mei, neleḡo dege delei. Kegei degemou, nine kegei ke duguba hobou dafadama. Godikou damaleyodei ke hobou ta kesigie tou fogou dama.

⁴ Damaleḡo, nige midihḡ kasagai milou gadi kaha nele ke igile mugulamou, neleḡo degele iligi, tofigile kou hafei degeiye, kenou si ni ta tofigile ili mei.

⁵ Godiha kuguokou ge, Godiha nime ma sisigoyode tobolou dala keme nige de tawali? Ni dedei sasagiemou be, Godiha kou gue tobolou, Ma dihi, Hiye Oha na egele woubabe, nage keme sibige meiyade tawada.

Di Hiye Oha gofoḡudo dege tobou babe, geḡe degeda.

⁶ Yobe, Hiye O yoḡu tagadi o taha midihḡ kasagai milou mou be, o keme Hiye Oha egele wodi.

O sasai, Hiye O yoŋu e dihiyodei taha midihō
kasagai milōu mōu ne, Hiye Ohā egele
wodi. *Gutpela Sindaun 3:11-12*

⁷ Nīmokōu hagi degei hagubabe, nī neleḏo dege
dalaguama. Godihā nīme yoŋu e dihiyodei kaha
degemōu, aye diā adiōu diā die sisigo egele wala
idi sagai, Godihā nīne kenōu tefeḏe dōsusudi.
Dihibe e ayehā egele wodiyo mei ta de dala? Ta
dala meido.

⁸ Godihā yoŋu e sisigo olōu fei egele womōu
ili. Kegemōu, nīme e ta egele wouyo mei debabe,
damaleḏo, nīme e sisigo mei.

⁹ Haba tabe, sa sibige kuokōu be, di olōu fei
dibe aye dala. Di dihifei kelegebe, di ayehā di
egele wala idi kaha di e ta dulo sesele idi. Nebe
kenōu tefei, di Aye, hebenitōu dala kaha di egele
wouba, di e ta ke defeido dulo seseibabe, di
tofousogo tofousogo tofolōu ile.

¹⁰ Sa sibige kuokōu gebe, di ayehage yoŋu e
tagaiya kenōu di egele wala idi keme tōu degeifei.
Godihanōu si di dōsusulamōu egele womōu ili
kuhe, di yoŋu e midihō bolōdo kenōu milōu
mabadomōu.

¹¹ Di ayehā di egele woumōu be, di ta
hohō degediyo mei. Hagi hiyedo degele idi.
Habage, egele woma mei degeimōu, di ise
midihō dōudo degedibōu, mogo degedibōu ke
tawalemōu dalaguadi.

Di neleḏo degeba tafalaguame

¹² Nî dobogoŭu nele mei degeibabe, dabai degeleba neleđo degema. Nî abogoŭu tofigieibabe, haguaba tofou tofou suluguama.

¹³ Nî sulugualebe, a doudo kenou suluguama.

Gutpela Sindaun 4:26

Kegeligi, ibigidio tofigiei ke olou fei kasagaido degeiye. Nî a doudoya kenou suluguabasi, nî ibigidio tofigiei keme haba boló degele ile.

¹⁴ O sasai olou feido mogo degema. Haba nige Godikou damaleyodema, e midihonou seselaba degemou ima. Kege dege ho fogou babe, nige Hiye Obe ta dugulo ile mei.

¹⁵ Njou tawaibou, nî kile o tanou ta fiyaba Godiha habaguguei ke tou fogouye. Kegeligi, o tanou taha hebe afibou hebe ke sa dege foloba, afi kaha nî olou fei obou ba, Godiha dihile kokou sibigibou de deleiye.

¹⁶ Njou tawaibou, nî kile o tae sasai hiyou sieiye. Haba o Isoha degei kenou tefele Godi tobekou muguye. O Iso eme Aisakha e dihi wolo. Sawisie ta, Iso e hegie hiyedo degeimou, e malakou tobou, na amokou nale tanou fei ta sama neibasi, da ayeha timou be na moloŭuyode tobou.*

¹⁷ Nige Isoha degei kaha ta keme kou tewe. Habage, e ayeha timou ke yoŭu haba bohoulou mou lamou degeiye, kenou si e ayehage, na moloŭu meiyode tobou. Kege tobou mou e

* **12:16 12:16** Stat 25:29-34

gosolomou haba sudo yodugaiye, kenou si e
ayehage yoyou kou tobou sagai kenou tobou. Ta
gehe ta tobou li mei.*

*Dibe sa Jerusalem hebenitou dala kotou fologai
dala*

¹⁸ Sa ni ya fologai keme bitou Sainai sa degei
mei. Sa ni ya fologai keme ni ta duguo,
dobogoyue kugulo sagai mei. Afu, ni kou guai
o sagai kedianou si ya, bitou Sainai hafei dege
fologa dugube, dou hiyedo wobou mou dugu.
Haba dugube, hulia hiyedobou, wi hiyedobou de
degeimou dugu.

¹⁹ Diage kibi hagnosisomou dulomou
tafalaguali dube, o ta uwo hiyedo ta hagumou
dulo i. Ta uwo ke dulomou, gue hiyedo degemou,
dia Moseskou, ei haba dulo dafayode tobolou i.*

²⁰ Ta Godiha tobou ke dulo gue hiyedo degele
i. Yobe,
one, galine bitou kokou ta folougubabe, igiye
wouba tofigile ileyode tobou kaha
degeimou. *Kisim Bek 19:12-13*

²¹ Dia ke dugu kaha gue hiyedo degeimou, Moses
ene tobou,

Ame gue hiyedo degemou, dio koulu kuheyodei.

Lo 9:19

²² Kenou si nime bitou kegei kotou ta ya
fologali mei. Ni bitou Saionkou ya fologaibe,
sa hiyedo, hebenitou dala sa, sa Jerusalemkou

* **12:17 12:17** Stat 27:30-40 * **12:19 12:18-19** Kisim Bek 19:16-22

ya fologai. Sa keme Godi yoŭu kegenou daladi o, e sa. Fologamou dugube, esol o suudo kedia kefeguomou, hoho degele imou dugu.

²³ Godiha sisigodo, die hu yoŭu e kuguokou nalagai kediane kefegu tafalaguamou dugu. Nine ta sai fidi o Godikou fologai. O sasai bolodo, Godiha doudayode tobou kedia tofigiema fologa dalagua kokou nine fologa dogou guo dalagua.

²⁴ Nine Yesukou ya fologai dalagua. Yobe, Godi dalamou, o sasai di dalamou, eme duo kele dabai degedi o kaha degemou. Damaledo, Yesuha yoŭu e kafeiyenou, eme midihoe ebele ke hegi o. E kafei kahage o Abel tolo i kaha kafei keme gaba feleido dala kuhe.

Di defeido tawaibou dalame

²⁵ Niou tawaibou, ta, Godiha tobou keme ni du ho fogouye. Afu, sa sibige kuokou ge, kou guai o kediage ta, Godiha tobolou ke dulo ili mei kaha degemou, diame hebe kasagai keme ta gabama fosigili mei. Nebe kenou tefei, ifi dine, haba, ta, Godiha hebenitou ge tobolou ke ta du ho fogou babe, dine hebe kasagai ke ta gabama fosigile mei.

²⁶ Afu Godiha toumou, e ta uwo kahanou be gigima haguei. Ifi kou bou gene e haba kege degeleyode tobou ke kou gue nalai dala, A ke degei sagai ke haba degeiba, gigima hiyedo haguba, mihibou agudiobou de tatabai degeba awale ile.

Hagai 2:6

²⁷ Godihage, a ke degei sagai ke haba degeleyode tobou kaha sibigebe, gigima haba haguba, mihibou, agudiobou, bimai olou fei, youtu milou gai kebou de mei degeleyodemou tobou. Haba ta dalale mei. Haba bi ta awale sagai mei keme youtu kegenou dalale.

²⁸ Sa bolodo Godiha dimokou neleyodema dala keme Godi youtu wolou dala. Di sa ebele keme tatabai degeba ta awale mei. Kegei degemou, di Godikou bolofeyodema, e tagaiya ke dabai degeleba, e hu hebele foguoba, e ta dume.

²⁹ Yobe,
di Godibe dou gofoudo ke sagai kaha degemou,
bi olou feido keme nama mei degeleye
dala. Lo 4:24

13

Di diyou sie yogokou solou do degeba, dogou guba dogou guba deme

¹ Yesukou damaleyodei o sasai di diyou sie mogo tanou degeba, yogo tagaiba tagaiba deme.

² Sa ta o sasaiye ni sabekou fologoubabe, ni bologuado dia dalama. Yobe, afudo, sa ta o kedia ya sa ta kokou fologoumou be, sa ke tie o kediae mosokou wou ma fologamou be, diae wa, o kediae damale odo oyade tawale i, kenou si diae odo o mei, esol o wou ma fologai.

³ Nige didio o sasai kediae hobou totou degedama. Ni niou siebe o kediabou de didio degei sagai degeba, diamokou solou do degema.

O sasai ho oe makoubane, nige obe ni makolo imou niou sie solou do degedi sagai kenou tefe,le, diamokou ne kege solou do degema.

⁴ O sasai hulo idi midihobe bolofeido. O na sasai hu deba, ha sasai na o hu debane, niou sie tagaleba, dogou guba dogou guba denou dalama. Ni tewe, sasai hiyou degedi obou, o hiyou degedi sasai bou kediame, Godiha ta samaba, hebe kasagai ke nele dala.

⁵ Ni sele hiyedo molo u kokou fimadama. Ni bi kagefe ta dalababe, kuhe kehefe. Haba bi sudo molo u tawadama. Yobe, Godiha kou gue kou tobou dala,

A nime ta tou fogolou mei.

Age nime ta tou fogou ba, niou nou dalale mei.

Lo 31:6

⁶ Di geime dege kou gue tobou me,

Hiye O enou si a dogou gudi.

A ta gue degele mei.

Sa sibige o diage ame ta wolo mei.

Buk Song

118:6-7

Dige Yesu sesele ilebe gue degedame

⁷ Nige ni wou ma dalaguadi o, nimokou Godiha ta hehegile idi kediame totou degedama. Midihog bolodo, dia milou mou haguei ke fiye tawaleba sesele ima. O kedia Godikou damaleyodema, neledo dege tefeleguei sagai nine kenou tefele degemou ima.

⁸ Yesu Kelesube afu delei, ifi dala, haba sabi-tane yo u delei sagai kegenou kuhe dalale.

⁹ O ilo kelege haguasie, ogoū gai egei gehē gehē hehegie toboloū ibabe, ni ta kesigie dudama. Kegeligi, ni Godikoū damaleyodei ke toū fogouye. Godihā habaguguei kahā di duo neledo dege dalabanoū suluguame. Di nalē kuoloū mā idi kahage dibe ta nelē dege dalaguale mei. Ogoū gai midihoū sibigē ta dala mei kegei kahage di ta dogoū guo dalaba suluguale mei.

¹⁰ Mogoū du daladi o, Godihā falai mosoū kodu dabai degele idi kediamē, nalē, di dou mosokoū sidi keme diā nalebe kuoloū.*

¹¹ Mogoū du daladi hiye o, e Godihā Kuoloū Mosoū kodu falamoū be, gali kafei doū la toloū moū folodi, midihoū kasagai, yofū miloū diboū, o sasaī kediā miloū ga idiboū kahā hebe ke igiseyadomoū. Gali sibigebe oloū fei moumā ile, aikoū dou toū ma, doulukoū simoū, douye nolugi, kugulonoū degeimoū fogoū di.

¹² Mogoū du daladi hiye o kahā kege koū degemoū haguei kahā degeimoū, Yesu ene sa Jerusalemā figikoū ge woumoū tolo ibe, dibe Godihā dihile kokoū yofū e kafei kahanoū bologouba boloū degemabadomoū.

¹³ Kegei degemoū, di Yesu e sesele, figikoū iba, o sasaiye emokoū sidifi nelē i sagaī kenoū tefele, dimokoū ne neibabe, di guē degedame.

* **13:10 13:10** Ta makaibe, mogoū du daladi o kediā gali woma sile, Godikoū nelē idi kokoū mā tobou. Di midihoū keme fogou. Midihoū ebele di sesele idi keme Yesuhale.

14 Yobe, sa sibige kōu lebe, sa tofousogo degele sabe ta dala mei. Dibe sa bolofeido ke tama degeiba dugulamōu dia dalagua.

15 Kegei degemōu, Yesuha huya ke di Godi emokōu hohō degeba, e hunōu hebele fogume. Di gali sile, Godikōu nēdi midihō keme mei degei. Di ke degedi keme fogōu, e hū soloṽuba, di Hiye Oyode tobolōu ba, hiligedo emokōu hohōbōu me.

16 Nige midihō bolofei kenōu degeleba, o yogo dogōu guba dogōu guba dedi keme totōu degedama. Nī kege degeli keme Godiha tagalido. Midihō kegei keme Godikōu gali sile nēdi sagai kegei mei.

Godiha degeiyenōu di bologuqdo dalale

17 Nige nī wōu ma dalaguadi o kedia tā dulo seseleba, die hayedu dalaguama. Yobe, habage, Godiha diāmokōu yodugoubabe, diage nī degele idi olōu fei ke tama dege tobolōu ile. Kegei degemōu, nī die tā ke duloba sesema. Nī die tā dumōu ibabe, dabai diā degeli kokōu be hagi ta dugulo mei, hohōnōu degemōu ile. Nī kege ho fogōu babe, hagiḃe nī dugulo ile.

18 Nige Godiha ei dogōu guyedema diho bagā tobōu ma. Eige ei midihō kasagai miloubē ta meidade tawalemōu, midihō bolō kenōu milōu galamōu tagale idi.

19 A tagalibe, nige Godiha a dogōu guyedema diho bagā tobōu ba, ege a dogōu guba, a nīmokōu totonōu ile.

²⁰ Di Hiye O Yesube wai sipsip dia daladi hiye o. E kafeiye midihō ebele, kegenōu dalale ke hegi dala kuhe. E tolo imōu be, Godihā midihō ebele kahage eme haguagimōu gehe degemōu dala kuhe. Kege degei o Godi eme bologuado daladi kaha obou do.

²¹ A Godikou ni dogou guyedema diho бага тобу ба, еге ni dogou guba, nime midihō bolodo, yōu tagaliya kenōu milolou ile. Damaledo, dabai Yesu Kesusuhā degei kaha degeimōu, Godihā di dogou guoba, midihō yōu tagali keme di yōu e neleyenōu milou ga ile. Di Yesu Kesusukou hohobolou nou dalame. Damaledo.

Kuguo koūmahā tā uwage

²² Mogo diama, a koū tobolou be ni duloba dafa idama, a tā sasado ta nalale mei, kuguo tou degeifei nalolu kuhe.

²³ A ni tawamabadomou tobou ladi. Di mogo Timotibe didio degei telemaj dala. E amokou totodo hagubabe, a ebou de ni dugu ile.

²⁴ Nige ni wolou dalaguadi obou, haba Godihā o sasaj ilobou olou fei kediāmokou agali bolofeyode tobou ma. Sa Itali o sasaj kediage nimokou agali bolofeyodele ili kuhe.

²⁵ Godihā habagugueibe o sasaj olou fei nibou de dalale.

Konai

Konai: Godiha Ta Bolofei New Testament Nupela Testamen long tokples Konai long Niugini

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Konai

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source
files dated 8 May 2025

8c47cab8-fc6e-524e-936f-c52eba70db94